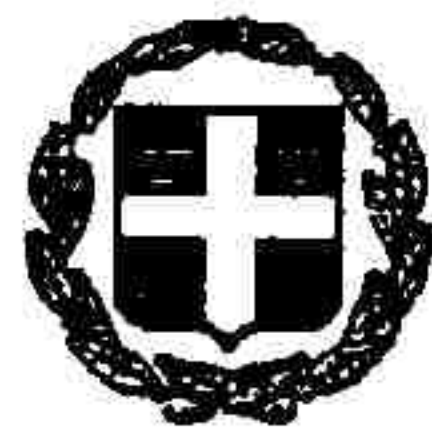

Σελίδες απάντησης:4

Σελίδες συνημμένων:

Σύνολο σελίδων:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
 Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-5243522

Αθήνα 30-10-2014
 Αριθμ. Πρωτ.: 322

Προς:

Βουλή των Ελλήνων

✓ Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
 ✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Επίδραση νεονικοτινοειδών εντομοκτόνων στη θνησιμότητα των μελισσών»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 2933/25-9-2014

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής **κα Μ. Τριανταφύλλου**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στη χώρα μας πρόσφατα ολοκληρώθηκε η 2^η προγραμματική περίοδος 2013- 2014 εφαρμογής του εγκεκριμένου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιλοτικού συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος επιτήρησης και διερεύνησης των απωλειών των μελισσοσμηνών, σε τυχαίο στατιστικό δείγμα ελληνικών μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων σύμφωνα με τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές που περιγράφονται στην αριθμ. 4424/137557 (ΦΕΚ 2923/τ.Β'/19.11.2013) Υπουργική Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, σε συνέχεια του ίδιου προγράμματος το οποίο ξεκίνησε την περίοδο 2012-2013 (ΚΥΑ 3765/101588-ΦΕΚ 2741/τ.Β'/10.10.2012) και περιλάμβανε και την Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας.

Το συγκεκριμένο διετές πρόγραμμα επιτήρησης των μελισσοσμηνών ακολούθησε αυστηρό ευρωπαϊκό επιδημιολογικό πρωτόκολλο σχεδιασμού με βασική στόχευση: α) την αποκλειστική διερεύνηση αιτιολογικών βιολογικών παραγόντων ασθενειών των μελισσών (π.χ. παράσιτα, βακτήρια, ιοί) που συνδέονται και αλληλεπιδρούν στην υγεία και βιωσιμότητα των μελισσών και β) την επίσημη καταγραφή της θνησιμότητας (απώλειες των μελισσοσμηνών) των αποικιών οποιασδήποτε πιθανής αιτιολογίας κατά τη χρονική περίοδο εφαρμογής του προγράμματος (φθινόπωρο 2012 - Καλοκαίρι 2014).

Η εφαρμογή του προγράμματος περιλαμβάνει τρεις (3) εποχιακές υποχρεωτικές επισκέψεις ανά έτος παρακολούθησης, σε επιλεγμένα ελληνικά μελισσοκομεία, στα οποία διενεργούνται αντίστοιχα τρεις (3) κύκλοι δειγματοληψιών με περαιτέρω προώθηση των δειγμάτων συλλογής παθολογικού υλικού (νεκρές και ζωντανές μέλισσες, γόνος, παράσιτα κ.ά.) στα Κτηνιατρικά Εργαστήρια της χώρας για διενέργεια εξειδικευμένων διαγνωστικών εξετάσεων σύμφωνα με το ευρωπαϊκό εργαστηριακό και επιδημιολογικό πρωτόκολλο του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς.

Στη χρονική περίοδο που διανύουμε, οι αρμόδιες αρχές των 17 Κρατών – Μελών που συμμετείχαν ενεργά στην εφαρμογή του προγράμματος, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, ολοκληρώνουν τον 3^ο και τελευταίο κύκλο εφαρμογής του προγράμματος 2013-2014. Στο πλαίσιο της δράσης αυτής συμπληρώνονται εναρμονισμένες κοινές φόρμες ερωτηματολογίων από τα επιλεγμένα μελισσοκομεία και καταγράφονται επίσημα οι νεκρές αποικίες (απώλειες) των μελισσοσμηνών του τυχαίου δείγματος κατά την προηγούμενη χειμερινή περίοδο (θνησιμότητα διαχείμασης). Το σύνολο των στατιστικών στοιχείων, ευρημάτων και αποτελεσμάτων που θα προκύψουν από την εφαρμογή του προγράμματος, θα εισαχθούν σε

ειδική διαδικτυακή πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων, που έχει αναπτυχθεί με πρωτόκολλα ασφαλείας σε Κοινοτικό Επίπεδο και στη συνέχεια μετά την επεξεργασία και την ανάλυση τους θα υπάρξει επίσημη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα ποσοστά και τις κατανομές μείωσης (απωλειών) των μελισσοσμηνών, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο για το έτος 2014.

Ειδικότερα για την Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας, κατά την προγραμματική περίοδο 2012-2013, τα επίσημα ποσοστά απωλειών του πληθυσμού των μελισσών από επιλεγμένες κυψέλες, με τυχαία στατιστική μεθοδολογία, κυμάνθηκαν από 6- 17 %, ενώ το μέσο ποσοστό θνησιμότητας χειμερινής περιόδου στις αποικίες των μελισσών που ανακοινώθηκε και επίσημα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη χώρα μας, δεν ξεπέρασε το 7 %, που αξιολογείται ως ένας ποσοστιαίος επιδημιολογικός δείκτης θνησιμότητας στα όρια του φυσιολογικού και αναμενόμενου για τις συνθήκες της Ελληνικής Μελισσοκομίας τα τελευταία έτη.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο παράγοντας επίδρασης των νεονικοτινοειδών είναι ένα από τα πολλά αίτια της παρατηρούμενης μείωσης των μελισσοσμηνών, το οποίο δεν δύναται να προσδιοριστεί ποσοτικά στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ευρωπαϊκού προγράμματος. Ο τεχνικός και επιδημιολογικός σχεδιασμός της μελέτης επιτήρησης των απωλειών στις αποικίες των μελισσών δεν περιλαμβάνει την διερεύνηση τοξικολογικών παραγόντων ή του ποσοτικού προσδιορισμού της επίδρασης συγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών ουσιών.

Τα οποιαδήποτε ποσοστά απωλειών που αναμένονται με ενδιαφέρον να ανακοινωθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την τρέχουσα περίοδο θα εμπεριέχουν μεταξύ άλλων και την ενδεχομένη αρνητική επίδραση των νεονικοτινοειδών και άλλων πιθανών φυτο-προστατευτικών- παρασιτοκτόνων στην υγεία των μελισσών. Η οποιαδήποτε όμως αιτιολογική συσχέτιση της θνησιμότητας που θα καταγραφεί (ποσοστά απωλειών) σύμφωνα με την επιδημιολογική και επιστημονική στόχευση του εν λόγω προγράμματος, θα εξεταστεί με βάση την επίδραση και μόνο των βιολογικών παραγόντων (παράσιτα, ιοί, βακτήρια) και όχι του συνόλου των αιτιών που μπορούν να συμβάλλουν στη μείωση των μελισσοσμηνών (π.χ. φυτοπροστατευτικές ουσίες, παρασιτοκτόνα, πρακτικές κακής διατροφής των μελισσών, κλιματικές αλλαγές, γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί, αλόγιστη χρήση φαρμακευτικών- κτηνιατρικών προϊόντων στις κυψέλες, ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία κ.ά.).

Τα επίσημα συνολικά στοιχεία και τα αντίστοιχα συμπεράσματα από την καινοτόμο εφαρμογή του διετούς ευρωπαϊκού προγράμματος επιτήρησης των απωλειών στις αποικίες των μελισσοσμηνών στα Κράτη- Μέλη της Ε.Ε., σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα άλλων σε εξέλιξη ή μελλοντικών ερευνητικών εργασιών ή προγραμμάτων σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο θα αξιολογηθούν, θα συνεκτιμηθούν από την επιστημονική κοινότητα και τα ενωσιακά όργανα και θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενιαίας στρατηγικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με πιθανή λήψη στοχευμένων μέτρων ενίσχυσης στους τομείς πρόληψης, ελέγχου και βελτίωσης της υγείας των μελισσών καθώς και στην πιθανή εξέταση νέων ερευνητικών προτάσεων ή μελετών σχετικά με τα αίτια της μείωσης των μελισσοσμηνών ως πολυπαραγοντικού φαινομένου.

Σημειώνεται ότι για τη διάθεση των φυτοφαρμάκων στην αγορά, η χώρα μας – όπως και όλες οι χώρες της Ε.Ε.– εφαρμόζει τον Κανονισμό 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Οι δραστικές ουσίες των φυτοφαρμάκων και τα φυτοφάρμακα, εγκρίνονται μόνο εφόσον αποδειχθεί ότι δεν προκαλούν δυσμενείς επιπτώσεις στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Σε περίπτωση που από νεότερα επιστημονικά δεδομένα ή άλλα στοιχεία, εκφραστούν ανησυχίες για κάποια δραστική ουσία φυτοφαρμάκων ή κάποια ομάδα δραστικών ουσιών, το θέμα επανεξετάζεται στα αρμόδια κοινοτικά όργανα και εκδίδεται Κανονισμός που προβλέπει τον περιορισμό ή και την απαγόρευση της χρήσης των “ύποπτων” δραστικών ουσιών.

Είναι αυτονόητο ότι η χώρα μας εφαρμόζει άμεσα τα οριζόμενα στους Κανονισμούς που εκδίδονται και αφορούν στον περιορισμό ή και στην απαγόρευση της χρήσης κάποιων δραστικών ουσιών φυτοφαρμάκων, τροποποιώντας ή/και ανακαλώντας (εάν απαιτείται) τις αντίστοιχες εγκρίσεις των φυτοφαρμάκων που κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά.

Σχετικά με τα νεονικοτινοειδή εντομοκτόνα, η Ε.Ε. εξέδωσε το έτος 2010 την Οδηγία 2010/21/ΕΕ, με την οποία ορίζονταν μέτρα περιορισμού του κινδύνου για την αποφυγή μελλοντικών ατυχημάτων στα μελισσοσμήνη. Ο λόγος που εκδόθηκε αυτή η οδηγία ήταν

διότι ορισμένα Κράτη-Μέλη είχαν αναφέρει κάποια ατυχήματα απωλειών αποικιών μελισσών, που αποδόθηκαν στις δραστικές ουσίες clothianidin, thiamethoxam, fipronil και imidacloprid. Για την αποφυγή μελλοντικών ατυχημάτων, θεσπίστηκαν συμπληρωματικοί όροι περιλαμβάνοντας μέτρα περιορισμού του κινδύνου για τις ουσίες clothianidin, thiamethoxam, fipronil και imidacloprid.

Η χώρα μας, τροποποίησε κατάλληλα τις εγκρίσεις των φυτοφαρμάκων που περιείχαν τις δραστικές ουσίες imidacloprid, thiamethoxam και clothianidin (το fipronil δεν κυκλοφορούσε στη χώρα μας), ώστε αυτές να είναι σύμφωνες με τα οριζόμενα στην εν λόγω Οδηγία.

Την άνοιξη του 2012, δόθηκαν στη δημοσιότητα νέα επιστημονικά δεδομένα για τις θανατηφόρες επιπτώσεις των νεονικοτινοειδών δραστικών ουσιών clothianidin, thiamethoxam και imidacloprid στις μέλισσες. Υπό το φως των νέων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων, η Ε.Ε. εξέτασε το θέμα και έκρινε ότι ο κίνδυνος για τις μέλισσες δεν μπορεί να αποκλειστεί, εκτός αν επιβληθούν περαιτέρω περιορισμοί στη χρήση των νεονικοτινοειδών.

Κατόπιν τούτου, η Ε.Ε. εξέδωσε τον Κανονισμό 485/2013, με βάση τον οποίο προβλέπεται η τροποποίηση των όρων έγκρισης των δραστικών ουσιών clothianidin, thiamethoxam και imidacloprid και η απαγόρευση χρήσης και πώλησης σπόρων που έχουν υποστεί επέμβαση με τις εν λόγω δραστικές ουσίες.

Το ΥΠΑΑΤ εφάρμοσε άμεσα τον Κανονισμό 485/2013 ανακαλώντας τις εγκρίσεις 8 εντομοκτόνων σκευασμάτων και τροποποιώντας κατάλληλα τις εγκρίσεις άλλων 23 εντομοκτόνων σκευασμάτων. Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, το ΥΠΑΑΤ ολοκλήρωσε εγκαίρως τις διοικητικές διαδικασίες, στις οποίες όφειλε να προβεί –στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του – για την εφαρμογή του Κανονισμού 485/2013 και έχουν ήδη αποσυρθεί από την αγορά ή περιορισθεί – κατά περίπτωση - η χρήση των φυτοφαρμάκων για τα οποία εκφράστηκαν ανησυχίες για δυσμενείς επιδράσεις τους στα μελισσοσμήνη.

Επισημαίνεται ότι μετά την απαγόρευση είναι σε εξέλιξη διαδικασία έρευνας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, από τις παρασκευάστριες εταιρείες των εν λόγω δραστικών ουσιών. Στόχος της έρευνας είναι η διεξαγωγή μελετών για την παραγωγή στοιχείων, τα οποία θα υποστηρίξουν ενδεχόμενη επαναφορά των χρήσεων που απαγορεύθηκαν ή περιορίστηκαν. Επίσης, η εταιρεία SYNGENTA Ελβετίας, παραγωγός της δραστικής ουσίας thiamethoxam, έχει προσφύγει στο ευρωπαϊκό δικαστήριο κατά της Commission, για τον Κανονισμό 485/2013.

Η χώρα μας, θα εφαρμόσει τις αποφάσεις της Ε.Ε. για το θέμα, τροποποιώντας ή ανακαλώντας τις εγκρίσεις των νεονικοτινοειδών φυτοφαρμάκων, ανάλογα με τους Κανονισμούς που θα εκδοθούν. Θεωρείται ότι τυχόν γενικευμένη απαγόρευση των νεονικοτινοειδών φυτοφαρμάκων χωρίς να έχει αποδειχθεί η επικινδυνότητά τους, θα αφαιρέσει από τη φαρέτρα των παραγωγών κάποιες λύσεις φυτοπροστασίας που είναι πολύ αποτελεσματικές. Το ΥΠΑΑΤ αναγνωρίζει τη μεγάλη σημασία της μέλισσας και των άλλων επικονιαστών στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, αναγνωρίζει επίσης ότι η μελισσοκομία αποτελεί έναν σημαντικό κλάδο της οικονομίας συνεισφέροντας στο κύριο ή συμπληρωματικό εισόδημα πολλών συμπολιτών μας, οφείλει όμως και να προστατέψει το φυτικό κεφάλαιο και τη φυτική παραγωγή, εγκρίνοντας κατάλληλα φυτοφάρμακα και μη απαγορεύοντας φυτοφάρμακα για τα οποία δεν έχει αποδειχθεί η επικινδυνότητά τους (για τις επιτρεπόμενες χρήσεις τους) και δεν έχουν απαγορευθεί με αποφάσεις της Ε.Ε.

Όσον αφορά στον έλεγχο των χρηστών των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκδίδεται ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου. Για το έτος 2014 το πρόγραμμα ελέγχων φυτοπροστατευτικών προϊόντων καθορίστηκε με τη αριθ. 1320/17878/7-2-14 (ΑΔΑ: ΒΙΡ5Β-1Ω9) Υ. Α., η οποία τροποποιήθηκε με τη αριθ. 6873/72437/3-6-2014 (ΑΔΑ: ΒΙΥ1Β-ΡΥΟ) Υ. Α..

Οι έλεγχοι περιλαμβάνουν δειγματοληψίες φυτικών προϊόντων και επιτόπιους ελέγχους αγροτών.

Σε κάθε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, είτε αφορά παράνομη χρήση νεονικοτινοειδούς σκευάσματος, είτε οποιουδήποτε άλλου σκευάσματος, επιβάλλονται αυστηρές κυρώσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 45, παράγραφος 3 του Ν. 4036/2012 (ΦΕΚ 8/τ. Α'), σε όποιον χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα χωρίς να τηρεί τα αναγραφόμενα στη συσκευασία ή την ετικέτα τους, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.

Συγκεντρωτικός πίνακας διοικητικών κυρώσεων για όλες τις παραβάσεις που αφορούν φυτοπροστατευτικά προϊόντα, έχει αναρτηθεί, ενημερώνεται διαρκώς και είναι διαθέσιμος σε κάθε ενδιαφερόμενο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoprostasiamenu/elenxoifitoprostateytikonmenu/524-programa-elegxon/2088-etisio-pro-elegxou> .

Σύμφωνα με τα συνολικά αποτελέσματα, τα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι:

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

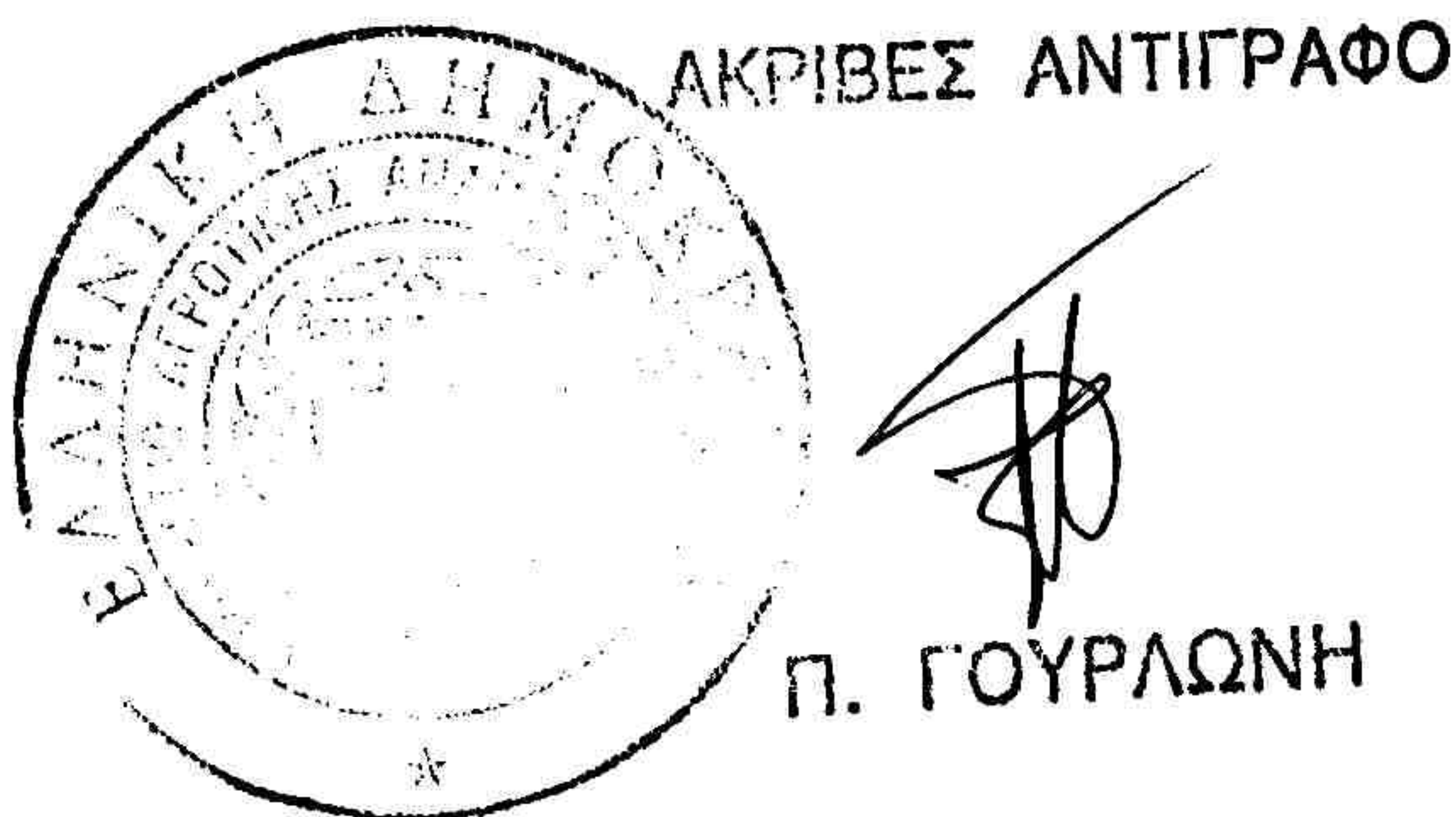
ΕΤΟΣ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ	ΠΡΟΣΤΙΜΑ
2003	29	210.500 €
2004	24	130.500 €
2005	86	275.435 €
2006	88	258.181 €
2007	125	357.400 €
2008	178	346.700 €
2009	67	195.400 €
2010	296	692.500 €
2011	191	654.300 €
2012	124	344.100 €
2013	147	367.400 €
2014 (*)	192 (*)	342.900 € (*)
ΣΥΝΟΛΟ	1.560 (*)	4.175.316 € (*)

(*) μέχρι 22-9-2014

Σημειώνεται ότι, δεν διατηρούνται ξεχωριστά στατιστικά στοιχεία κυρώσεων για τα νεονικοτινοειδή ή για κάποια άλλη χημική ομάδα φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κα Μ. Τριανταφύλλου